A köd a hegyeken.

»Nagy árnyék-leplem lepje őt. «

Az éj.

»En kölcsönzöm a gyászruhát. «

A hegyek koszorúja.

»Adjatok gyászt, testünk-fedőt. «

A hulló harmat.

»Ruhátok' könnyem járja át. «

A föld.

»A föld lehelli illatát. «

A fekete felleg.

»Megöntözöm koporsaját. «

A hulló virág.

»En reá koszorút fonok. «

A könnyű szél.

»A koporsóra viszem én. «

A szentjánosbogarak.

»Mi leszünk majd a gyertyafény. «

A mélyről örvénylő vihar.

»En ébresztem harang szavát. «

A vakond a föld alatt.

»Sírgödröt fúrni: enyém a gond. «

Az idő.

»S az én gondom a síri domb. «

A hold előtt szálló madársereg.

»Mi tartjuk a gyászlakomát. «

Egy hang.

»A gyászpompa el nem marad. – Kihúny a sápadt hold, nem ég, Kitárj a kapuj át az ég. Nappal van! Ujra nap! «

Szellemek kara.

»Nappal van! Ujra nap! «

(eltűnnek.)

přeložil Efraim Israel, 2000

PÁTEK 14.4.2006

č.35

Večer plný duchovna i duchů...

Pro velikonoční "bubeníčkovský" večer jsme vybírali především z textů dvou autorů, Romana Brandstaettera (1906–1987) a Vladimíra Josefa Koudelky (1919–2003). Životní příběh prvního z nich je v kontextu dnešního křesťanského svátku skoro symbolický. Narodil se do polské židovské rodiny a většinu života také prožil v silně katolickém Polsku. Pro jeho duchovní vývoj ovšem mělo rozhodující význam to, že v první půlce 40. let na jistou dobu přesídlil do Palestiny. Právě tady, v zemi svých předků, se definitivně rozhodl konvertovat ke katolické víře. Do Polska se Brandstaetter vrátil v roce 1948. V 60. letech tu vznikly jeho básnické sbírky *Piešňo moim Chrystusie* (Píseň o mém Kristu) a *Hymny Maryjne* (Mariánské hymny). Právě ty se kolem poloviny 70. let dostaly do rukou českého faráře Františka X. Halaše, který se pustil do jejich překládání.

Dopisy "Velkého starého bratra" Vladimíra Koudelky jeho "malé sestřičce", jinak řádové sestře Růženě, pocházejí z let 1991–2003. Rady, které prostřednictvím těchto listů své sestře v Kristu udílel, jsou velmi upřímné a zvláštně neortodoxní. Ta neortodoxnost je jednak dílem duchovní odvahy, ale také specifické práce s jazykem. Sám Koudelka mluvil o své češtině jako o "hrbolaté". Protože většinu života prožil ve Švýcarsku, nebyla pro něj tak docela přirozeným nástrojem dorozumívání. A snad právě díky tomu jeho formulace stran víry a duchovního života neplynou automaticky a klišovitě. Naopak. Je v nich poznat hledání toho nejpřesnějšího výrazu pro ten který pocit či myšlenku. Dopisy, ze kterých dnes budeme číst, vydalo Karmelitánské nakladatelství hned ve třech jazykových verzích (anglicky, polsky a německy).

Část dnešního večera ovšem bude rovněž vítací. Budeme vítat jaro! A to rovnou Máchovým *Májem*. Podařilo se nám sehnat jeho překlad do celkem osmi jazyků: tří slovanských (polština, ruština, slovenština), dvou germánských (angličtina, němčina), dvou románských (francouzština, italština) a jednoho ugrofinského (maďarština). To, jak se s nejslavnější českou básní vypořádali naši evropští bratři překladatelé, ovšem nebudeme posuzovat pouze díky mluvčím jednotlivých jazyků, ale také při společné produkci Máchova hřbitovního intermezza: čeká nás společný Sbor duchů pod duchovním vedením Hany Kofránkové...

Doufáme, že se v tom májovém Babylonu dnes úplně neztratíme. Přejeme Vám pěkné svátky velikonoční!

Alena Nováková a Standa Rubáš

Elektronickou verzi Plav Revue naleznete na adrese www.splav.cz.

Roman Brandstaetter: Poslední Večeře

Během této noci, bez níž bychom nemohli být, neboť z ní povstala míra pro lidské svědomí, apoštolové byli jak pastýři ohnivých luhů. Byla to skutečnost plnější, než jakou si lidé uvykli vidět ve svém životě, v pěstování svojí zahrádky, v mořeplavbě a hudbě, v milování ženy, v hromadění majetku. A i když ještě nevěděli, že poznání nebes je poznáním utrpení, vytušili už, že nic míň nenastane, nežli chvíle přepodstatnění všech hodnot. Báli se té chvíle. Obráceni k Jeho tváři jak k otevřenému údolí, na jehož dně teče řeka proroků, chvěli se neklidem.

A mezitím Mladík poklekl a začal jim mýt nohy, jako se umývá znavený práh nebes. Očištěni vodami večera, usedli zahanbeně kolem paschální hodiny, na jejíž odbití čekali od počátku svých vyznačených dní.

Zašelestil třtinový závěs protkaný mušlemi.

i těch, které povstanou. Taková je má krev.

Zůstali sami, hledíce na Mladíka, který omočil v míse kus přesného chleba, vztáhl dlaň a častoval je, každého zvlášť, tím pro ně nesrozumitelným pokrmem. Rabbi řekl: "Ten chléb je mým tělem. Jezte ho. V tom chlebě je látka všech světů, její počátek i konec. V tom chlebě jsou samotné a pusté prostory, také prostory lidnaté a šťastné, také unavené a ke mně se vracející... Takové je moje tělo." To řekl, podal jim kalich vína a dál vybízel: "To víno je mojí krví. Pijte ho. V tomto víně je čas soustav slunečních, které byly, jsou a budou, těch, které pominuly,

Miként a sírontúli lény, Ki alvó népét őrzi itt, S fejfájának támaszkodik: Az új halott nem alhatik. Nem ég az égnek alja, nem, Felleg fedi, fent hold vakít, Holt fényt bámul a vaksi szem, Tátongó fejre fény szakad, Az állkapcsa vicsori, vad. «

Egy hang.

»Itt az idő! – Kap vánkosul Kerékagyat a szörnyű úr, Készítsétek hát nyughelyét! «

Szellemek kara (levéve a koponyát).

»Halál honából jöjj elénk, Éledj – a szót szomjasan idd, A társaságunk befogad. Sokáig laktál itt magad, Jön új halott, felvált ma itt. «

A koponya (körükben a keréken forogva).

»A csontjaimnak vágya, jaj, Hogy lenne újra egybe mind! Mily rémes-hemzsegő e raj! Új álmom int! – Új álmom int! – «

Egy hang.

»A nyughely íme készen áll. Holnap, ha új éjfél jön, új, A vihar minket erre fúj: Holtnak dicső gyászpompa jár. «

Szellemek kara.

»A nyughely íme készen áll. Holnap, ha új éjfél jön, új, A vihar minket erre fúj: Holtnak dicső gyászpompa jár. «

Egy hang.

»Hangom a sík mezőbe szól: Gyászos kor lesz az éji kor! Mit ad majd, ki-ki mondja meg. «

A vesztőhely a kerékkel.

»A koporsója leszek én. «

A békák a mocsárból.

»Mi mondunk gyászos éneket. «

A vihar a tó fölött.

»Kíséret gondja lesz enyém. «

A Hold a Zenithen.

»Száll-ítok fehér szemfedőt. «

2 ---- 15 -----

Der Anger

Ich komme dann mit Weihrauchduft entgegen.

Die sinkende Wolke

Und besprenge dann den Sarg als Regen.

Die fallende Blüte

Von mir soll er die Trauerkränze haben.

Die leichten Lüftchen

Auf seinen Sarg hin wollen wir sie legen.

Johanniskäfer

Wir wollen dann die hellen Kerzen tragen.

Donner aus der Tiefe

Ich will den dunpfen Klang der Glocken wecken.

Der Maulwurf unter der Erde

Indessen werde ich das Grab ihm graben.

Die Zeit

Mit grünem Rasen will ich es bedecken.

Nachtvögelgeschwärme (über den Mond hinfliegend)

Wir lassen uns zum Leichenschmaus ansagen.

Eine Stimme

Bestellt ist Leichenfahrt und Festgelag! Erbleichend stirbt der Mond im Dämmerflore, Der Morgenstern erschließt die goldnen Tore – Schon graut der Tag! – Schon graut der Tag!

Geisterchor

Schon graut der Tag! – Schon graut der Tag!

(Er verschwindet)

přeložil Alfred Waldau

I. Intermezzo

ÉJFÉL.

(Táj.)

A széles fennsíkon szunnyad a fényes hold, A tóra csillagárt borít az égi bolt. Kis domb: vesztőhely néz a partra. Fönt roppant rúd, rúdon korong, Rajt' koponya, és körbe' csont. Kerék köré lelkek csapatja, Dermesztő rémek raja ront.

Szellemek kara.

»Az éj-szakon az úr a csend, Új síron lidérc fénye leng. Oly szederjes e síri fény, Živte se mým prostorem jak chlebem a pijte můj čas jak víno. Já jsem v nich."

Tak mluvil, a oni vcházejíce v eschatologickou zem, počali požívat ovoce krvavých stromů a zakoušeli v sobě teplo vinic rostoucích na laskavých svazích Boha.

Getsemany

Když byla jeho duše smutná až k smrti, vzdálil se co by kamenem dohodil a padl na tvář svoji jako na tvář světla. Apoštolové ohradili se před Ním stěnou snu. O čem mohou snít lidé v lisovně krve a potu? O čem? Možná počítali ve snu chleby padající na Galileu a ryby vzlétající k nebi.

Stál co by kamenem dohodil mezi lidmi a Bohem a modlil se: "Otče, bojím se lidským strachem a jsem smutný lidským smutkem. Prosím Tě, odejmi ode mne tu hodinu kříže, ale ne podle mé, podle Tvojí vůle. Prosí Tě toto mé znavené a slabé tělo, prosí Tě tyto mé okoralé rty, prosí Tě tyto mé opuchlé nohy. Ale i když Tě prosím, nevyslyš modlitbu mého těla, nevyslyš modlitbu mých úst, nevyslyš modlitbu mých rukou, nevyslyš modlitbu mých nohou, nevyslyš modlitbu mého krvavého potu. Neboť nemůže být zapřen nářek žalmů a nemůže být zapřen jazyk proroků a nemůže být zapřeno bytí člověka, bratra všech mých útrap a vraha mojí krve. Proto ať nadejde hodina kříže a ať se stane Tvoje vůle, neboť ona je i mojí vůlí, oděný mým třesoucím se a zpoceným tělem."

Tak se modlil, a oni, i když slyšeli jeho slova, nerozuměli ničemu. Nechtěli se vrátit do skutečnosti, leželi bez hnutí na dně snu a předstírali, že ani neslyší šelest anděla, který se vlekl

středem jejich těl jak ulicemi vymřelého města.

Stabat Mater

Chodím ulicemi starého Jerusaléma.
Bezzubé zdivo
stulené do liturgických šálů
pronáší modlitby jak starci,
kteří nalezli v sobě, u cíle života,
hvězdu v mládí ztracenou.
Všichni nosíme v sobě hvězdu
a všichni ji najdeme v hodině naší smrti.

Jsem na prostranství poprav. Jsem na prostranství Boha. Jsem v samém středu zločinu jako lis na vinici a vidím:

Stála pod křížem židovská Madona, obelisk bolu volající k nebi z pece Treblinky, vlasy rozpuštěné trochu neladně, jak Píseň písní.
Ó Matko Boha, Matko stojící snad na témže místě, kde já nyní stojím, zahleděná ve žloutnoucí tělo svého syna, v plod života a svatou svíci na kříž přibitou. Zvolna taje vosk a stále menší plamínek se úží, bledne jak motýl, a skládaje křídla jak ruce k modlitbě, hasne vprostřed temnot, které Bůh jako meč z rány obludy vytrhl ze samého středu slunečného dne.

Ó zakryj oči a nehleď na drama, kováři sedmi bolestí, jež Matka zakoušela v srdci, když její syn klesal jak blesk po kmeni kříže do olivového sadu ráje a všem lidem doložil, že Bůh dovede tak jako člověk umírat.

Klopím oči. Ještě vidím lem žalmového šatu a fragment sandálu opřený lehce o lhostejný kámen a stále cítím na sobě pohled hrdličky vědoucí, že člověk je vinen smrtí toho děcka, které v svém lůně panenském a čistém v námaze nosila po devět měsíců jak Písmo svaté.

Ó Matko, stojící snad na témže místě, kde já nyní stojím, máš před sebou vrchol Hory lebek a za sebou tmu Starého města, uzounké uličky, které jak šediví soumaři důstojně kráčejí údolím. Nemohu za to, že stále vidím Geisterchor

(Den Schädel vom Rade herabnehmend)

So tritt heraus denn aus der Totenmenge, Nimm Leben an, empfange Stimme, Schatz, Bleib' da bei uns, sollst uns willkommen sein, Denn lang genug schon warst du hier allein, Ein And'rer kommt nun bald auf deinen Platz.

Der Schädel

(In der Mitte des Reigens umherwirbelnd)

Wie streckt all mein Gebein so seltsam sich, Eins will's wohl wieder sein – ich fass' es kaum, Wie wimmelt es doch hier so schauerlich – Mein neuer Traum! – Mein neuer Traum! –

Eine Stimme

Schon steht bereit sein neues Nachtquartier. Und wenn die nächste Mitternacht beginnt, Und wieder uns zusammenträgt der Wind, Hernach begraben wir ihn prunkvoll hier.

Geisterchor

Schon steht bereit sein neues Nachtquartier. Und wenn die nächste Mitternacht beginnt, Und wieder uns zusammenträgt der Wind, Hernach begraben wir ihn prunkvoll hier.

Eine Stimme

Mein Aufruf fliege durch die weiten Auen; Die Mitternacht soll das Begräbnis schauen! Sag' jeder an, was er zum Fest will bringen!

Der Pfahl mit dem Rade

Ich liefere dem toten Mann die Truh'.

Die Frösche im Sumpfe

Wir wollen ihm die Totenlieder singen.

Der Wind über dem See

Die Grabmusik bestellt der Wind dazu.

Der Mond im Zenit

Ich will das weiße Leichentuch ihm spenden.

Der Nebel auf den Bergen

Ich werde dann die Trauerflöre senden.

Die Nacht

Ich händige euch schwarze Kleider ein.

Die Berge rings in der Landschaft

So wollet uns die Trauerschleier senden.

Der fallende Tau

Und ich, ich will euch meine Tränen leih'n.

The storm from the depths

"I waken the hollow voice of bells."

A mole from underground

"I meantime dig his grave."

Time

"I cover it with a tomb."

A flock of nocturnal birds flying across the moon

"We shall come to his funeral feast."

One voice

"His solemn burial is ready.
The pale moon dies,
Morning's star unlocks the gates,
'Tis day! 'tis day!"

The band of spirits

"'Tis day; 'tis day!"

(They vanish)

přeložil James Naughton, 2000

Erstes Intermezzo

Mitternacht

(Landschaft)

An weiter Eb'ne träumt des Mondes bleicher Glanz, Rings um die Berge Nacht, im See der Sterne Tanz, Ein Hügel ragt am Seegestad empor, Darauf ein Pfahl, an dem ein Rad sich schwingt, Und auf dem Rad ein weißer Schädel blinkt, Rings um das Richtrad schwärmt ein Geisterchor, Der grausig einen Totenreigen schlingt.

Geisterchor

Um Mitternacht ist Alles still und stumm; Irrlichter wandern auf den Gräbern um Und schau'n mit ihrem blauen Totenlicht Dem heut' Begrab'nen in das Angesicht. Er darf als Letztbegrabener nicht ruhen, Er hält die Wacht, an's eig'ne Kreuz gelehnt, Indes die Andern schlafen in den Truhen. Ein Graugewölk sich im Zenite dehnt, Worauf die Mondeskugel ruhet und Des Kirchhofwärters Blick, zerrissen, tobt, Die weißen Zähne im halboff'nen Mund Beglänzt mit ihrem matten Strahlenrot.

Eine Stimme

Jetzt ist es Zeit! – So ordnet das Gepränge! Der nächste Morgen führt in uns're Reih'n Den schauerlichen Herrn der Wälder ein.

zářivě modré oči své zemřelé matky v tvých očích, Panno z královského rodu, jak pramen v prameni. Tu ženu stojící u tvé zlaté brány vezmi za ruku jak starou žebračku a osvěž její unavené čelo veršem mé litanie, iak isem ji pro tebe neobratně utkal. Madono Treblinská, svatá Madono táborů smrti, svatá Madono zaživa trápených, svatá Madono škvařeného těla, svatá Madono plynové komory, svatá Madono rozpálených roštů, svatá Madono lidského popela, modli se za popel mé matky, za její spálený život, za její spálené vlasy, za její spálené oči. Pros, Madono na vrcholu Hory lebek, Madono Treblinská!!

Ježíš rozmlouvá s Marií z Magdaly

Nedotýkej se mě, Marie, nedotýkej.
Jsem stále ještě nasáklý
vůní nardu linoucí se z pohřebního plátna.
Ještě jsem se nevrátil k svému Otci.
Nech zase klesnout svoji dlaň
a nehleď udiveným zrakem
na mé čelo zastíněné
širokým křídlem klobouku.
Vrať se ke svým bratřím
a pověz jim, nevěřícím,
žes mluvila se zahradníkem,
který zasadil do jejich krve
strom moudrosti.
Nedotýkej se mě, Marie, nedotýkej.
Těžko se lze osvobodit od těla.

přeložil František X. Halaš

Karel Hynek Mácha: Máj

Byl pozdní večer – první máj – večerní máj – byl lásky čas. Hrdliččin zval ku lásce hlas, kde borový zaváněl háj. O lásce šeptal tichý mech; květoucí strom lhal lásky žel, svou lásku slavík růži pěl, růžinu jevil vonný vzdech. Jezero hladké v křovích stinných zvučelo temně tajný bol, břeh je objímal kol a kol; a slunce jasná světů jiných bloudila blankytnými pásky, planoucí tam co slzy lásky.

May

It was late eve – the first in May – Eve in May – it was love's hour.
The turtle-dove's voice called to love, Where the pine grove wafting lay.
Love whispered soft the quiet moss; The blossoming tree lied love's woe, The nightingale sang love to the rose, The rose's shown by an odorous sigh. Smooth the lake in shadow'd bushes Darkly sounded secret pain, The shore embraced it round and again; And the bright suns of other worlds Wandered through the azure zones, Burning there like tears of love.

přeložil James Naughton, 2000

Mai

Il était tard – le premier mai – un soir de mai – le temps d'aimer. Et la voix de la tourterelle si frêle invitait à l'amour parmi les pins qui embaumaient. D'amour les mousses chuchotaient; l'arbre en fleur semblait un regret, le tendre rossignol chantait à la rose qui soupirait. Le lac dans l'ombre des buissons exhalait une peine obscure dans les bras du rivage sombre; et les clairs soleils d'autres monde erraient par des chemins d'azur; on eut dit des larmes d'amour.

přeložil Charles Moisse, 1965

Mai

Spätabend war's – es war der erste Mai – Ein Abendmai – es war der Minne Zeit. Die Turteltaube lockt' zur Seligkeit Im duft'gen Kieferhain, so traut und treu. Von Liebe flüsterten die stillen Moose, Und Liebeswehe log der Blütenbaum, Von Liebe sang die Nachtigall der Rose, Der Abendwind verriet den Rosentraum. Im tiefgeheimen Schmerze seufzte leise Der glatte See, und leise seufzte auch Das kühle Strandgebüsch im Abendhauch, Indes die Strahlensonnen and'rer Kreise Still irrten durch die blaukristall'nen Sphären Und glühten dort wie heiße Liebeszähren.

přeložil Alfred Waldau

One voice

"Ready is the resting place. When tomorrow midnight comes, The gust will blow us here again. Then let him have solemn burial."

The band of spirits

"Ready is his resting place. When tomorrow midnight comes, The gust will blow us here again. Then let him have solemn burial."

One voice

"Through the wide-spread field fly my voice: The burial is at the midnight hour! What each will bring, now tell me!"

The scaffold with the wheel

"The dead man's coffin I shall be."

The frogs from the marsh

"We shall sing the burial song."

The gust over the lake

"The wind shall have the burial music."

The moon at the zenith

"I shall add the white shroud."

The mist over the hills

"I shall give the mourning veils."

Night

"I shall bring black robes."

The hills about the landscape

"Give to us these robes and veils."

The falling dew

"And I shall lend you tears."

The heath

"I blow a fragrant vapour."

Settling raincloud

"I sprinkle the coffin with rain."

Falling blossom

"I weave it garlands."

Light breeze

"We bear them to the coffin."

Fire-flies

"We bring tiny candles."

- 11 ---

Jeden hlas

"Slavný mu pohřeb připraven. Ubledlý měsíc umírá, Jitřena brány otvírá, již je den, již je den!"

Sbor duchů

"Již je den, již je den!"

(zmizí)

Intermezzo I

Midnight

(The landscape)

In the widespread plains pale moonlight sleeps,
Darkness around the hills, in the lake stars' glimmer,
Above the lake a hillock stands.
On it a pillar, with it rises a wheel,
Above it glimpsed is a white skull,
All about a crowd of spirits swarms;
A band of horrid shapes in self-pursuit.

The band of spirits

""Tis silent at the midnight hour; Will-o'-wisps roam o'er the graves, Shining with their dead blue glow Upon the one buried here today, Who on guard – while the others sleep - Here upon his own cross leaning, The latest burial, now remains. At the zenith a grey cloud stands, Resting now upon it the moon Shines upon the guard's stiff Gaze of death and in the gritted Teeth of his half parted mouth."

One voice

"Now's the time! – prepare the resting place – For tomorrow the dread forests' lord Will be brought to be amongst us."

The band of spirits (taking down the skull)

"Step out from the land of death, Take on life – receive a voice, Be amongst us – welcome here. Long you had to dwell alone, Now another takes your place."

The skull (spinning about amongst them)

"What longing is here of limbs, Which only wish to be united. What dreadful swarming here, My dream. – 'Tis my new dream!"

Maggio

Giunto era maggio – ed era tarda la sera – e la pineta auliva. Stagion d'amore! Nunzia schiva ne fu la tortora maliarda. Financo il muschio silenzioso n'avea sentor. Gemea d'un moneo sospir d'amor l'arboreo tronco fraa' fior sepolto. I rnelodioso messaggio inviava a donna rosa il piccol menstrel d'amor, le s'erge il sen – tutt'odorosa spandeva l'ebbro suo tremor. Il lago levigato, bruno d'ombrosi arbusti, con la sponda che l'abbracciava, era tutt'uno nel cupo murmure dell'onda.

přeložil Riccardo Selvi

Május

Már késő est volt – kora május – Esti május – szerelmi kor,
Szerelmet mikor gerle szól,
Hol fenyves ébred, mély, homályos.
Moha súgott szerelmi kínt
S hazudott a virágzó fa,
Szerelmét csíz vallotta ma,
Illattal vallott rózsa szint.
Berkekben sötét, kusza hangot,
Titkos kínt zúgott síma tó,
Ölelte part, oltalmazó;
Más, más világokban bolyongott
Száz fényes nap, azúr lángszőnyeg,
Lángolva, mint szerelmi könnyek.

přeložil Efraim Israel, 2000

Máj

Bol pozdný večer – prvý máj – večerný máj – bol lásky čas. Hrdličkin zval ku láske hlas, kde bôrový rozváňal háj. O láske šepkal tichý mach; kvitnúci strom lkal lásky žiaľ, slávik ju ruži vyspieval, a ruža vzdychla vôňou v tmách. Jazero hladké v húšt kroviny zvučalo temne tajný bôľ, breh objímal ho navôkol; a slnká jasné svetov iných blúdili cez blankytné pásky, planúc tam ako slzy lásky.

přeložil Ján Kostra, 1963

Intermezzo I

Půlnoc

(krajina)

V rozlehlých rovinách spí bledé lůny svit, kolem hor temno je, v jezeru hvězdný kmit, nad jezerem pahorek stojí.
Na něm se sloup, s tím kolo zdvíhá, nad tím se bílá lebka míhá, kol kola duchů dav se rojí; hrůzných to postav sbor se stíhá.

Sbor duchů

"V půlnočních ticho je dobách; světýlka bloudí po hrobách, a jejich modrá mrtvá zář svítí v dnes pohřbeného tvář, jenž na stráži – co druzí spí – o vlastní křížek opřený poslední z pohřbených zde dlí. V zenitu stojí šedý mrak a na něm měsíc složený v ztrhaný mrtvý strážce zrak, i v pootevřené huby přeskřípené svítí zuby."

Jeden hlas

"Teď pravý čas! – připravte stán – neb zítra strašný lesů pán mezi nás bude uveden."

Sbor duchů (sundávaje lebku)

"Z mrtvého kraje vystup ven, nabudiž život – přijmi hlas, buď mezi námi – vítej nám. Dlouho jsi tady bydlil sám, jiný tvé místo zajme zas."

Lebka

(mezi nimi kolem se točíc)

"Jaké to oudů toužení, chtí opět býti jedno jen. Jaké to strašné hemžení, můj nový sen. – Můj nový sen! –"

Jeden hlas

"Připraven jestiť jeho stán. Až zítra půlnoc nastane, vichr nás opět přivane. Pak mu buď slavný pohřeb dán."

Sbor duchů

"Připraven jestiť jeho stán. Až zítra půlnoc nastane, vichr nás opět přivane. Pak mu buď slavný pohřeb dán." Jeden hlas

"Rozlehlým polem leť můj hlas; pohřeb v půlnoční bude čas! Co k pohřbu dá, každý mi zjev!"

Čekan s kolem

"Mrtvému rakví budu já."

Žáby z bažiny

"My odbudem pohřební zpěv."

Vichr po jezeru

"Pohřební hudbu vichr má."

Měsíc v zenitu

"Já bílý příkrov tomu dám."

Mlha po horách

"Já truchloroušky obstarám."

Noc

"Já černá roucha doručím."

Hory v kolo krajiny

"Roucha i roušky dejte nám."

Padající rosa

"A já vám slzy zapůjčím."

Suchopar

"Pak já rozduji vonný dým."

Zapadající mračno

"Já rakev deštěm pokropím."

Padající květ

"Já k tomu věnce uviji."

Lehké větry

"My na rakev je donesem."

Svatojánské mušky

"My drobné svíce ponesem."

Bouře z hluboka

"Já zvonů dutý vzbudím hlas."

Krtek pod zemí

"Já zatím hrob mu vyryji."

Čas

"Náhrobkem já ho přikryji."

Přes měsíc letící hejno nočního ptactva

"My na pohřební přijdem kvas."

-8